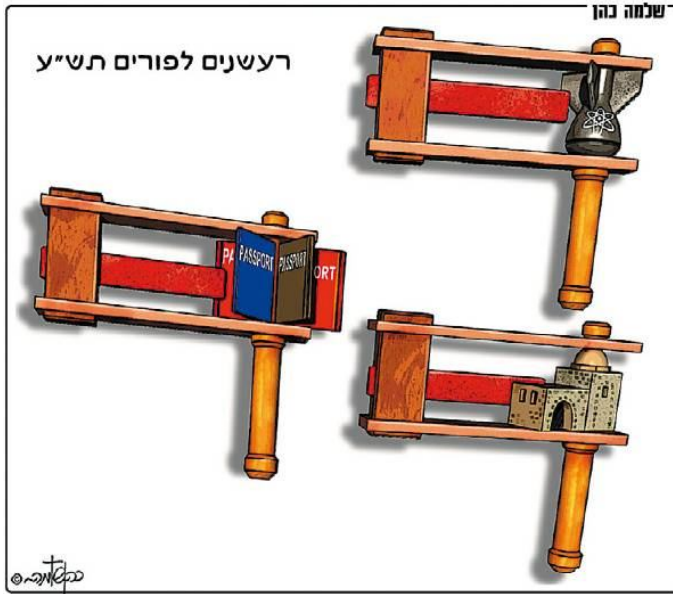

תאריך: פבר 28, 2010; מוסף: דעות; עמוד: 29

בונה דבורה הברמו מגילת אסתר: כאמירה פמיניסטית אקטואלית

הגברים הוא מיון הגערות שמוצאתן חן בעיני הגבר במשפחה, ראש המשפחה, והעברתן לקציני המלך כדי שייקחו אותן להרמון.

פקודה זו היא מידה כנגד מידה – פיצוי לגברים שכבודם נפגע על ידי מעשה ושת, והבטחה שכל אישה תופיע בפני הגבר שלה על פי רצונה. מסר חינוכי תקיף למען יראו וייראו.

חלק מהרשויות הדתיות היום לא רחוקות כל כך מתפיסות עולם שראו בנשים איב שצריך להי פריה, לכסות, לשתק ולמנוע ממנו חופש בחירה. ההכנה שעוברות נשות ההרמון, לנסוך עצמן בשמן ובבושם כדי שיגיעו ריחניות ושותקות למלך, אינה כה שונה מהשאיפה הסמויה של השולטים בממסדים אלה היום. ממשו את הייעוד שלך, ותשתקו. נשים ששואפות לעצמאות, כולל נשים דתיות שרוצות להתפלל בכותל בדרבן שלהן, שראית כמרידה בעיני קבוצות חרדיות מסוימות – עוברות מסכות של השפלות, קללות, יריקות, אלימות, גז מדמיע, ואחרי כל זאת עוד מואשמות כפושעות ומובלות לתחנת המשטרה, כשמעליהן מרחף איום של שנת מאסר.

כמו בשושן, גם כיום, בישראל הנאורה, יש גורמים המעודדים את הריכוזי אולי הם פוחרים מהעצמה נשית שתהפוך את השולחן במשנה המלך ותשי נה את הרכב השלטון שהיה עד עכשיו נחלתם של גברים בלבד. מאז ועד היום – אלפי שנים אחרי – העולם לא השתנה לחלוטין. הנטייה היא להקשות על היחידות שמעוות להפגין עוצמה נשית כדי שהכלל, חליה, לא ימרוה.

מגילת אסתר לא מסתירה את הלעג שהיא רוח שות לחצר המלך אחשוורוש ולו עצמה. היא מציגה באור מגוחך שימוש מוגזם בכוח. היא מצביעה על כך שריכוזי נשים סולל את הדרך לגזענות. במקום שבו משפילים אדם בגלל מינו, לא קשה לשנוא אדם בשל המוצא שלו. המן רוצה להשמיד את היהודים בגלל אמו, מרדכי. אחשוורוש משליט יד קשה בני שים בשל אחת, ושתי: שניהם רואים את האחד, נשים כיהודים, כמסכן את השלטון.

ומי ידע אם לעת קבאת הנצח מלכות? (אסתר ד', י"ד)

המחברת היא דוקטור לחיקה

עליות שמובילות אל ירושלים כבר רואים את השקדיות שמקדמות את חודשי החום שקמו עלינו מוקדם מהצפוי. חודש אדר נועל את החורף מאחורינו וגורד את סרט הכניסה לאביב. בכל העולם חוגגים בפסטיבלים את תום שלטון החורף. בחלק מהתרבויות מנצלים זאת לביקורת על השלי טון עצמו. ב"יום שלישי השמן" בניו אורלינס משי תמשים באופן מסורתי בבובות שמגחיכות מנהיגים פוליטיים; בקרבול המסכות בונציה, הנוכחים לא מזהים זה את זה ויכולים לעשות ככל העולה על רוחם; ולנו יש את פורים.

בתחילת מגילת אסתר אנו קוראים על המרד של המלכה ושתי בשלטון. היא מסרבת לקבל על עצמה את הפקודה להופיע ערומה מול חבורה של שיכורים. גם אם האיש שלה הוא זה שמצווה עליה, וגם אם הוא המלך. האומץ שלה, שכנראה לא נראה קודם מהורו ועד כוש, מעורר פחד וחמה. דווקא אישה, שתפקידה להגשים את גחמות הגבר, עו מרת על שלה.

המגיילה לא מסתירה את הלעג לאחשוורוש. היא המחיכה שימוש מוגזם בכוח. היא מצביעה על כך שריכוזי נשים סולל את הדרך לגזענות

בתגובה, יועצי המלך מחליטים שיש לשים קץ לחרפה. הם חששו. מבחינתם, לא ייתכן שנשות הממלכה ישאבו רוגמה ויתחילו להמרות את פי בעליהן. לכן, לפני שושתי תהפוך למודל להעצי מה נשית, הם הפכו אותה לרוגמה ומופת לאישה שממרה את פי בעלה. וסופה של ושתי ידוע.

אך סופה של המלכה האמיצה לא סיים את הפרושה. יועצי המלך עדיין חוששים – עוד אישה שעו מרת על שלה מאיימת על החוק והסדר בממלכה. ההיררכיה צריכה להישמר. כדי למנוע מרה, משוגרים רצים לכל המדינות ובפיהם שתי הוראות מטעם השלטון: ההוראה הראשונה קוראת לגברים לשלוט על משפחותיהם, ההוראה השנייה קוראת לנשים לציית לגברים שלהן. ביטוי מידי למימוש תפקידם של